Hälso- och sjukvårdsnämnden

FÖRSLAG TILL BESLUT
2021-11-23

Socialdemokraterna
I STOCKHOLMSREGIONEN

Ärende 3
HSN 2021-1806

Förslag till beslut gällande Revidering av förfrågningsunderlag för vårdval husläkarverksamhet med basal hemsjukvård 2022

Det råder stor politisk enighet om att den nära vården måste byggas ut. Skiljelinjen ligger i om orden backas upp med faktiska resurser. Vi socialdemokrater kan inte ställa oss bakom ett underfinansierat förslag som riskerar att innebära att vårdcentralerna får utökade uppdrag som inte motsvaras av utökade resurser. Det är därför vi i vårt budgetförslag satsar 732 miljoner mer än den styrande majoriteten på en utbyggnad av primärvården för att vårdcentralerna faktiskt ska få förutsättningarna att vara navet i den nära vården.

Under lång tid har primärvården varit underfinansierad. Trots tal om en utbyggd nära vård har primärvårdens andel av hälso- och sjukvårdsbudgeten varit i stort sett oförändrad de senaste tio året. Arbetsmiljön för personalen har på många mottagningar blivit ohållbar, inte minst i utsatta stadsdelar och kommuner. När den nära vården brister ökar belastningen på akutsjukvården, samtidigt som det förebyggande och hälsofrämjande arbetet blir lidande.

Socialdemokraterna tror på vårdcentralen mitt i byn. Det är vårdcentralen som ska vara navet i vården. Det är hit du som medborgare ska vända dig när du behöver vård och den självklara grunden för detta ska vara en fast läkare. Kontinuitet är en nyckel både för en trygg vård för patienten och goda medicinska resultat. Vården ska upplevas som sömlös för patienten genom att fler kan få hjälp att hitta rätt i vården, och vårdcentralerna ska ges ett helhetsansvar för inte minst äldre och kroniker. Stimulansersättning för fast läkarkontakt utvecklas och fler ska få en egen vårdansvarig.

Ersättningssystemet till vårdcentralerna ska inte uppmuntra till att maximera antalet besök. Vårdprofessionens bedömning och patientens behov ska alltid vara vägledande. Varje patient ska ges den tid den behöver med läkare, sjuksköterska eller annan vårdpersonal. Ersättningssystemet ska därför förändras så att en större andel av ersättningen till vårdcentralerna utgörs av fast ersättning per listad patient. Socialdemokraterna vill därför även

avskaffa bonusen för vårdgarantibesök, som innebär en snedvridning från kontinuitet och återbesök, till pinnjakt för snabba nybesök.

Etableringen av nätläkare i Region Stockholm har satt stora delar av primärvården i gungning samtidigt som resurser har gått från de med störst behov till i grunden friska personer som vill ha en snabb vårdkontakt. Socialdemokraterna är mycket kritiska till att nya ersättningar har införts i syfte att underlätta för dessa aktörer, däribland den såkallade inomlänsersättningen eller otrohetsersättningen som nästan uteslutande ger digitala vårdgivare miljonbelopp för digitala besök av patienter listade hos andra vårdgivare. Denna typ av ersättningar står i motsats till kontinuitet genom att den uppmuntrar vårdgivare att stjäla snabba besök av varandra, istället för att uppmuntra till listning och samverkan. Det är ett i en lång rad av exempel på när det blågröna styret premierar konkurrens framför samarbete.

Det behöver bli enklare för patienter att få en tid på sin vårdcentral och digitala kontaktvägar behöver stärkas och utvecklas, inte minst genom 1177 Vårdguiden och AlltidÖppet. Däremot får detta inte ske på bekostnad av kontinuitet och arbetsbelastning för personalen. Socialdemokraterna är därför kritiska till att 1177 kan boka tider direkt på vårdcentraler utan kontakt med mottagningarna. Detta leder till till merarbete för personalen samtidigt som kontinuitet i vårdkontakterna undergrävs. Vi är i grunden positiva till förenklad bokning, men det måste ske med vårdcentralen som grund.

Region Stockholm måste ha högre ambitioner när det gäller det hälsofrämjande och förebyggande arbetet. Marknadsstyrningen av vården har lett till stora hälsoklyftor i vår region. Därför vill vi se ett återinfört geografiskt områdesansvar, med inte bara ansvar för samordning, utan även passiv listning. Ett återinfört områdesansvar innebär att vårdcentralerna ges ansvar för de invånare som av olika anledningar valt att inte lista sig på en vårdcentral. Denna grupp utgör idag cirka nio procent av befolkningen i regionen. Därtill vill vi se ett nytt uppdrag om att införa hälsosamtal på fler vårdcentraler i stadsdelar och kommunen där hälsan är sämre. Detta för att kunna bygga upp kontinuitet och sätta in förebyggande insatser i god tid. Självklart ska detta utökade uppdrag mötas av de resurser som krävs.

Socialdemokraterna är positiva till att ansvaret för utökade insatser för psykisk hälsa barn och unga har blivit obligatoriskt för husläkarmottagningarna. Däremot hyser vi en viss oro kring den kommande fördelningen av första linjen-mottagningar i regionen. Vi ser en risk för ett i

viss mån urvattnat uppdrag med en geografisk snedfördelning. Därför menar vi att hälso- och sjukvårdsförvaltningen bör ges i uppdrag att utvärdera förändringarna i närtid i syfte att säkerställa en god och jämlik vård samt fungerande samverkan i hela regionen.

En jämlik psykiatrisk vård förutsätter att första linjen arbetar mer uppsökande och finns lättillgänglig i barn och ungdomars vardag. Därför vill vi att regionen i samverkan med kommunerna utvidga första linjen för barn och unga till att inkludera en förstärkning av elevhälsan, samt att utreda möjligheterna att stärka barnavårdscentralerna (BVC) och ungdomsmottagningarna med första linjens kompetens. Möjligheten att införa hälsosamtal för unga med särskilt fokus på psykisk ohälsa bör utredas.

Gärna tillit till professionen och minskad detaljstyrning, men först lite mer målrelaterade ersättningar för ökad tillgänglighet. Det tycks vara den styrande majoritetens melodi. Samtidigt som det moderatledda styret pratar om att minska administrationen läggs nu samtidigt förslag som utökar detaljstyrningen i en redan hårt belastad primärvård genom nya bonussystem och viten. Vi socialdemokrater tror tvärtom att politiken måste vara modig och våga visa tillit till vårdpersonalen och verksamheterna. Skärpt ägarprövning krävs för att skydda skattepengar och patientuppgifter från oseriösa aktörer och välfärdsbrottslighet och kontrollen av oseriösa aktörer måste utökas, för att skapa ordning och reda. I övrigt ska vården präglas av tillit till professionens kunnande.

Socialdemokraterna föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

att avskaffa extra ersättningen för digitala besök på husläkarmottagning om patienten är olistad eller listad hos annan vårdgivare inom samma Vårdval

att avskaffa bonusersättningen för uppfylld vårdgaranti

att utveckla stimulansersättningen för listning på en fast namngiven läkare

att utreda hur första linjen psykiatri för barn och unga kan integreras med elevhälsan samt samverka bättre med barn-och ungdomspsykiatri och socialtjänst

att införa ett områdesansvar för husläkarmottagningarna i syfte att skapa förutsättningar för ökad samverkan, hälsofrämjande insatser och passiv listning av de invånare som inte aktivt väljer att lista sig på en vårdcentral

att den fasta ersättningen till husläkarmottagningar med basal hemsjukvård sätts till minst 80 procent av ersättningen.

att ersättningen enligt Care Need Index samt ålder ökas för att säkerställa vård efter behov

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsförvaltningen att se över och minska befintliga uppföljnings- och ersättningsindikatorer samt viten för husläkarmottagningarna i syfte att åstadkomma en styrning som främjar såväl kontinuitet, tillgänglighet samt tillit till professionen.

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsförvaltningen att utvärdera fördelningen av mottagningar för första linjen för barn och unga i syfte att säkerställa en jämlik tillgång till vård i hela länet samt vid behov

att skärpa riktlinjerna för ägarprövning i syfte att stärka kontrollen över etableringen av vårdgivare i Region Stockholm

Talla Alkurdi m.fl (S)